POVESTEA TUNETULUI RAI-TARO

POVESTEA TUNETULUI RAI-TARO

Basme populare japoneze

Repovestite de

SIMONA DRĂGHICI

EDITURA TINERETULUI

POVESTEA TUNETULUI RAI-TARO

Unii spun că Rai-den, Tunetul, are o fire rea și respingătoare și că este dușmanul omului. Așa gîndesc cei care se tem de furtună ca de moarte și urăsc fulgerul și vijelia și, de aceea, n-au decît vorbe urîte pentru Rai-den și fiul său, Rai-Taro. De fapt, n-au de loc dreptate.

Rai-den Sama locuia în Castelul Norilor, înălțat pe culmile albastre ale cerului. Mare și puternic era acest stăpîn al stihiilor. Și avea numai un singur fecior, o mîndrețe de băiat, pe nume Rai-Taro; și îl iubea nespus de mult.

În răcoarea serii, tatăl şi fiul aveau obiceiul să se plimbe pe meterezele castelului şi de acolo, de pe metereze, să urmărească isprăvile oamenilor din Ţara Întinderilor de Trestii. Priveau în cele patru vînturi şi rîdeau adesea; da, da, foarte adesea. Alteori oftau. Cîteodată, Rai-Taro se apleca peste ziduri, ca să vadă mai bine cum jos, pe pămînt, se zbenguiau copiii.

Şi iată că într-o astfel de seară Raiden Sama îi spuse lui Rai-Taro :

— Fătul meu, de data aceasta uită-te cu luare-aminte la cele ce se petrec pe pămînt.

— Da, tată, o să fac aşa cum îmi spui, răspunse Rai-Taro.

Se suiră pe zidurile dinspre miază-noapte şi de-acolo zăriră cîţiva ge-

nerali și o mulțime de oșteni gătindu-se de război. Apoi se cățărară pe meterezele dinspre miazăzi, de unde văzură preoți și călugări rugîndu-se într-un templu îmbîcsit cu fum de tămîie și în care statuile de aur și de bronz ale zeilor străluceau în lumina amurgului. Apoi zăbovind și pe zidul dinspre soare-răsare, privirile li se opriră asupra iatacului unei domnițe tinere și frumoase. Ședea înconjurată de fecioare îmbrăcate în straie trandafirii, care îi desfătau auzul cu un cîntec străvechi. Erau și copii acolo, și se jucau cu un căruț împodobit cu flori.

— Ah, cît de drăguți sînt copiii ceia, oftă Rai-Taro.

Se uitară și-nspre soare-apune și într-acolo zăriră un biet țăran care robotea pe palma lui de ogor. Era aproape vlăguit. Nevastă-sa muncea în rînd cu el. Erau săraci lipiți pămîntului și hainele de pe ei, numai zdrențe.

— N-au copii ? întrebă Rai-Taro.

Rai-den dădu din cap în semn că nu. Într-un tîrziu, întrebă așa, din senin :

— Ei, Rai-Taro, te-ai uitat bine ? Ai luat aminte la isprăvile oamenilor ?

— Întocmai, tată, răspunse Rai-Taro.

— Atunci alege, fătul meu, alege încotro să te îndrepți, pentru că vei coborî pe pămînt.

— Trebuie să mă duc printre oameni ? întrebă Rai-Taro.

— Da, fiule, trebuie.

— Nu vreau printre oşteni, zise Rai-Taro. Războiul nu mi se potriveşte de fel.

— Oho, tu spui asta, fiule ? Atunci poate vrei să te duci la curtea domniţei ?

— Nu, nici acolo n-am ce căuta. Şi nici ca să-mi rad capul şi să trăiesc printre călugări nu mă trage inima.

— Doar nu vrei să te duci la ţăranul cel sărac ?! Viaţa o să-ţi fie grea şi răsplata mică, Rai-Taro.

— N-au copii şi poate o să mă îndrăgească, răspunse Rai-Taro.

— Du-te, du-te liniştit, zise Raiden Sama, pentru că alegerea ta a fost cum nu se poate mai înţeleaptă.

— Cum să mă duc, tată ? întrebă Rai-Taro.

– Așa cum se cade unui prinț al cerurilor.

Țăranul sărman, ca să vorbim și de el, trudea din greu pe petecul său de pămînt de la poalele muntelui Hakusan, în provincia Ichizen.

Zilele se scurgeau una după alta, tot așa și săptămînile, dar soarele nu mai contenea să dogorească. Țărîna se scorojea și răsadurile de orez se uscau și ele.

— Vai ș-amar ! se tînguia țăranul. Ce-o să mă fac dacă seceta o să strice toată recolta ? De s-ar milostivi zeii cu noi cei amărîți și sărmani. Și se așeză pe o piatră la marginea ogorului și adormi îndată, de obosit și necăjit ce era.

Cînd se trezi, cerul se înnegrise de nori și, cu toate că nu era decît amia-

ză, se întunecase ca noaptea. Frunzele copacilor începuseră să tremure şi păsărelele amuţiseră.

— Vine furtuna, vine furtuna, începu ţăranul să strige. Rai-den Sama a pornit călare pe armăsarul său cel negru, bătînd toba cea mare. O să fie ploaie din belşug, slavă lui !

Şi, într-adevăr, plouă din belşug. Apa se revărsa din ceruri cu fulgere ce-ţi luau vederea şi tunete ce-ţi spărgeau urechile.

— O, Rai-den Sama, spuse ţăranul, fii sănătos, dar e mai mult decît ne trebuie.

La aceste cuvinte, un fulger răzbi printre nori şi, ca un ghem de foc, se rostogoli pe pămînt, iar cerul trosni asurzitor.

— Vai, vai, sărăcan de mine ! strigă bietul ţăran. Trăsnetul cela cu

înfățișare de balaur a pus ochii pe mine ! Și se aruncă la pământ, ascunzîndu-și fața în țărînă.

Dar se întîmplă ca trăsnetul să-l cruțe și, curînd, țăranul se ridică în capul oaselor și își frecă ochii cu pumnii. Ghemul de foc pierise, dar pe țarina udă ședea un prunc, un băiețaș de toată frumusețea, cu stropi de ploaie pe obraji și în păr.

— O, Kwannon [1], spuse țăranul, mare e mila ta și mîngîierea pe care mi-o aduci !

Luă pruncul în brațe și-l duse acasă.

Ajungînd în pragul cocioabei, țăranul strigă :

— Nevastă, nevastă, ți-am adus ceva.

[1] Kwannon — zeul îndurării în mitologia japoneză.

— Ce ? întrebă nevastă-sa.

Şi bărbatul răspunse :

— Pe Rai-Taro, fiul Tunetului.

Rai-Taro crescu mare şi voinic, cel mai înalt şi cel mai vesel flăcău din ţinut. Părinţii lui de suflet ţineau la el ca la lumina ochilor şi toţi vecinii îl îndrăgiră. La zece ani lucra pe cîmp ca un bărbat în toată firea. Şi tot el era acela care prevestea vremea ; şi niciodată nu dădea greş.

— Tată, spunea, hai să facem aşa şi aşa, pentru că o să avem vreme bună.

Sau :

— Tată, hai mai bine să facem aşa şi aşa, pentru că la noapte o să vină furtuna.

Şi, cum spunea el, aşa se şi întîmpla. Adusese norocul şi belşugul în casa bietului ţăran.

Cînd Rai-Taro împlini optsprezece ani, toţi vecinii fură chemaţi să-l sărbătorească. Erau din belşug bucate şi **sake**, vin de orez, foarte tare, şi oamenii se încălziră şi se veseliră, numai Rai-Taro stătea posomorît, fără să scoată un cuvînt.

— De ce eşti trist, Rai-Taro ? îl întrebă maică-sa. Tu, care ar trebui să fii cel mai vesel, de ce stai mîhnit ?

— Pentru că trebuie să vă părăsesc, îi răspunse Rai-Taro.

— Nu, Rai-Taro, fătul meu, nu se poate una ca asta. De ce vrei să ne părăseşti ? îl întrebă maică-sa.

— Pentru că trebuie, mamă, spuse Rai-Taro şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Tu ai fost norocul nostru ; ne-ai dat totul. Eu ce ţi-am dat ? Ce ţi-am dat eu, Rai-Taro, fiule ?

— M-ai învățat trei lucruri, răspunse Rai-Taro : să muncesc, să îndur greul și să iubesc. M-ai învățat mai mult decît știu zeii.

Apoi, preschimbîndu-se într-un nor alb, îi părăsi. Se ridică spre culmile cerului pînă ce ajunse la castelul tatălui său. Rai-den îi ură bun sosit și apoi, împreună, se suiră pe meterezul dinspre soare-apune și priviră în jos, pe pămînt.

Femeia plîngea amarnic, dar bărbatul ei o apucă încetișor de mînă :

— Draga mea, nu te mai necăji atîta, Rai-Taro o să fie mereu cu noi.

PĂȚANIA MEDUZEI

A fost odată o vreme cînd meduza arăta tare chipeșă. Era rotundă ca luna plină. Și nu-i puteai găsi nici un cusur în înfățișare. Pe trup îi străluceau solzii și aripioarele, și avea coadă ca toți peștii ; ba chiar și mai mult: avea picioare, așa că putea și să înoate și să umble. Era numai zîmbet, și se bucura de mare încredere din partea Craiului Mărilor. Dar, chiar și așa, bunică-sa îi tot spunea că o să ajungă rău, pentru că mereu se ducea la școală cu lecțiile neînvățate. Și

avea bătrîna dreptate, pentru că pînă la urmă se petrecu aidoma spuselor ei.

Se întîmplă să cadă bolnavă la pat Crăiasa Mărilor. Zăcu biata femeie și tot zăcu, și înțelepții țării începură să scuture din cap, spunînd că i se apropia sfîrșitul. Veniră o mulțime de vraci din cele patru vînturi și îi dădură tot soiul de leacuri, îi luară și sînge, dar fără nici un folos pentru sărmana Crăiasă !

Pe de altă parte, Craiul Mărilor își ieșise din minți de disperare.

— Iubita mea, îi spuse tinerei sale soții, mi-aș da și viața pentru tine.

— La ce mi-ar folosi ? îi răspunse ea. Poate, totuși, m-aș face bine dacă mi-ai găsi un ficat de maimuță ca să-l mănînc.

— Un ficat de maimuță ?! repetă uluit Craiul. Un ficat de maimuță ! Cum poți grăi atît de nesocotit, lumina ochilor mei ? De unde să găsesc eu ficat de maimuță ? Nu știi, iubita mea, că maimuțele trăiesc în copacii pădurilor și nu ca noi, în adîncurile mărilor ?

Lacrimi porniră să curgă șiroaie pe obrajii Crăiesei.

— Dacă n-o să mănînc ficat de maimuță, am să mor, spuse ea.

Atunci Craiul chemă meduza :

— Crăiasa are neapărată nevoie de un ficat de maimuță, ca să se vindece, o lămuri el.

— Ce să facă cu el ? întrebă meduza.

— Ei, ce să facă ! Să-l mănînce, răspunse Craiul.

— Aha ! făcu meduza tot nedumerită.

— Trebuie să ne-aduci o maimuță vie. Știi doar că sălășluiesc printre ramurile copacilor celor falnici din pădure. Așa că fă bine și pornește-o cît mai repede cu putință și întoarce-te cu maimuța.

— Cum să fac s-o aduc cu mine ? întrebă meduza.

— Povestește-i de toate frumusețile și bucuriile ce poate afla pe tărîmul nostru, al mărilor. Spune-i că va fi fericită aici și că se va putea juca în voie cu sirenele cît e ziulica de lungă.

— Bine, spuse meduza, așa o să fac.

Și se așternu la drum și înotă și iar înotă pînă ce, în sfîrșit, ajunse la

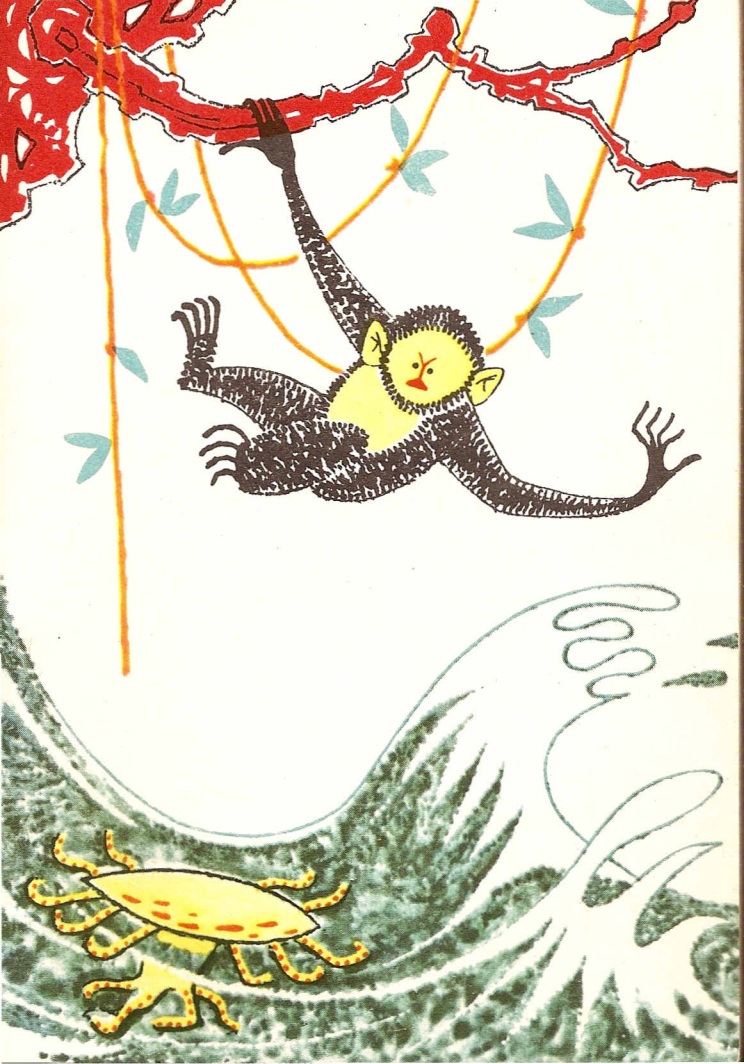

mal, tocmai acolo unde creşteau copacii cei înalţi ai pădurii. Şi, la marginea mării, ce văzu, dacă nu chiar o maimuţă, care şedea pe ramura unui chiparos, rozînd seminţe ?

„Tocmai ce-mi trebuia, îşi spuse meduza. Am noroc".

— Preacinstită maimuţă, zise, vrei să vii cu mine în împărăţia mărilor ?

— Cum ajung pînă acolo ? o întrebă maimuţa.

— Te duc eu, aşa că n-o să ai nici o bătaie de cap. N-ai decît să mi te sui în cîrcă, o lămuri meduza.

— Şi de ce m-aş duce, la urma urmii ? spuse maimuţa. Mi-e foarte bine şi aici...

— Eh, oftă meduza. Se vede că n-ai habar de toate frumuseţile şi plă-

cerile pe care le poți afla la noi. O să agonisești bogății și o să fii respectată de toți. Și unde mai pui că o să te poți juca din zori și pînă-n noapte cu sirenele...

— Vin, se hotărî maimuța.

Își dădu drumul în jos, pe trunchiul copacului, și sări în spinarea meduzei.

Cînd ajunseră la jumătatea drumului spre curtea crăiască, meduza începu să rîdă cu hohote.

— Ei, meduzo, ce te-a apucat ?

— Rîd de bucurie, îi răspunse meduza, pentru că de îndată ce vom ajunge, stăpînul meu îți va lua ficatul și-l va da stăpînei să-l mănînce, ca să se lecuiască de boala de care suferă.

— Ficatul meu ? întrebă maimuța înmărmurită.

— Da, întocmai, o lămuri meduza.

— Vai ș-amar ! se tîngui maimuța. Apoi, venindu-și în fire, adăugă : Îmi pare foarte rău pentru ea, dar dacă are nevoie de ficatul meu, trebuie să-ți spun că nu-l am la mine. Cinstit vorbind, trage cam greu și de aceea mi l-am scos și l-am agățat în pomul în care m-ai găsit. Repede, repede, să ne întoarcem și să-l luăm.

Ajunseră înapoi de unde plecaseră și, cît ai clipi, maimuța se și cățără în copac.

— Vai de mine ! Nu-l zăresc nicăieri, spuse. Unde l-oi fi pierdut ? Nu m-ar mira să-l fi furat cineva.

De, dacă la şcoală meduza şi-ar fi văzut de carte, şi-ar mai fi putut bate joc maimuţa de ea ? Firește că nu. Doar bunică-sa îi tot spusese că așa n-o s-o sfîrșească bine.

— O să mai treacă timp pînă o să-l găsesc, îi spuse maimuţa. Ai face bine să te întorci acasă. Craiul o să se supere dacă nu ajungi înainte de căderea nopţii. O să vii să mă iei într-altă zi. La revedere !

Maimuţa şi meduza se despărţiră prietene.

De îndată ce dădu ochii cu meduza, Craiul o întrebă :

— Unde-i maimuţa ?

— Trebuie să mă duc într-altă zi după ea, îl lămuri meduza şi-i povesti apoi tot ce i se întîmplase.

Craiul începu să spumege de furie. Trimise după călăi s-o biciuiască.

— Rupeți-i oasele ! urla el. Biciuiți-o pînă se face piftie.

Vai și amar de biata meduză ! Piftie a rămas pînă în ziua de astăzi. Iar Crăiasa, cînd auzi povestea, mai-mai să leșine de rîs :

— Dacă nu-i, o să pot și fără ficat. Aduceți-mi chimonoul cel mai frumos, cel din brocart. Vreau să mă dau jos din pat, pentru că mă simt mult mai bine.

MOMOTARO

Dacă mă credeţi, a fost odată o vreme cînd zînele nu erau nici pe departe atît de sfioase ca în ziua de astăzi. Era pe timpul cînd toate vietăţile vorbeau şi oamenii credeau în farmece şi vrăji, comorile aşteptau să fie dezgropate şi aventurile, întîmplările cele mai ciudate, se iveau pretutindeni pentru cei dornici de ele.

Şi tot în vremurile acelea trăiau singuri-singurei un moş şi o babă. Erau buni la suflet, dar tare săraci, şi nici copii n-aveau ca să le mîngîie bătrîneţele.

Într-o bună zi, baba îl întrebă pe moşneag :

— Ce-ai de gînd să faci în dimineaţa asta ?

— Mă duc în pădure s-adun un braţ de vreascuri pentru foc. Dar tu, dragă nevestică ?

— Eu mă duc la pîrîu să spăl rufe.

Aşa că moşneagul se duse în pădure, iar baba la pîrîu.

Dar, pe cînd limpezea albiturile, ce-i văzură ochii ? O piersică mare şi rumenă plutea în josul pîrîului.

„Am noroc în dimineaţa asta", îşi spuse baba, şi, cu un băţ de bambus, trase piersica la mal.

Mai tîrziu, cînd sosi moşul acasă, îi puse piersica dinainte, pe masă :

— Mănînc-o, omule, îl îmbie ea. E cu noroc, am găsit-o în pîrîu.

Dar moşneagul n-apucă să guste din piersică. Şi vă întrebaţi de ce? Pentru că nu termină bine baba, că piersica se şi despică în două. În locul sîmburelui zăriră un prunc de toată frumuseţea.

— Cerule! strigă baba, uluită.

— Zeilor! strigă moşul, plin de uimire.

Pruncul mîncă mai întîi o jumătate din piersică, apoi cealaltă jumătate, şi îndată ce isprăvi de mîncat, crescu şi se înzdrăveni, de-ţi era mai mare dragul să-l priveşti.

— Momotaro! Momotaro! strigă moşneagul. Fiul cel mare al piersicii.

— Da, asta aşa e, spuse baba, căci s-a născut dintr-o piersică.

Îl îngrijiră cît putură mai bine şi în scurtă vreme Momotaro deveni cel mai voinic şi mai cumpătat flăcău din împrejurimi. Şi puteţi fi siguri că le făcea cinste bătrînilor. Toţi vecinii ţineau la el şi nu mai conteneau să zică :

— Momotaro e un flăcău cum nu se poate mai chipeş şi mai de ispravă.

Dar, într-o bună zi, Momotaro îi spuse bătrînei :

— Mamă, fii te rog atît de bună şi coace-mi şi mie un cuptor de turte de mei.

— Dar ce vrei să faci cu ele ? îl întrebă ea.

— Mă duc în lume să-mi încerc norocul şi o să am nevoie pe drum să-mi astîmpăr foamea.

— Unde te duci, Momotaro ? îl întrebă ea.

— Mă duc pe Insula Căpcăunilor, şi o să-ţi fiu tare recunoscător dac-o să poţi coace turtele cît mai degrabă, spuse Momotaro.

Maică-sa îi pregăti turtele, Momotaro le puse într-o desagă şi, după ce-şi legă desaga la brîu, purcese la drum.

— Noroc, şi să ne vedem cu bine, Momotaro, îi urară din prag bătrînii.

— La revedere, la revedere, le răspunse Momotaro.

Nu merse mult, că se şi întîlni cu o maimuţă.

— Încotro, Momotaro ? strigă maimuţa.

— Spre Insula Căpcăunilor, să-mi încerc norocul.

— Dar în desagă ce ai ?

— Așa întrebare mai zic și eu, răspunse Momotaro. Am cîteva turte de mei, cele mai bune din toată Japonia.

— Dă-mi și mie una, îl rugă maimuța, și-o să merg cu tine.

Zis și făcut. Momotaro îi dădu o turtă și amîndoi porniră mai departe. Nu merseră mult, că se întîlniră cu un fazan.

— Încotro, Momotaro ? întrebă fazanul.

— Spre Insula Căpcăunilor. Mă duc să-mi încerc norocul, răspunse Momotaro.

— Dar în desagă ce ai ?

— Am cîteva turte de mei, cele mai bune din toată Japonia.

— Dă-mi și mie una, îl rugă fazanul, și-o să merg cu tine.

Zis și făcut. Momotaro îi dădu o turtă și porniră tustrei mai departe. Nu merseră mult că se întîlniră cu un cîine.

— Încotro, Momotaro ? întrebă cîinele.

— Spre Insula Căpcăunilor.

— Dar în desagă ce ai ?

— Cîteva turte de mei, cele mai bune din toată Japonia.

— Dă-mi și mie una, îl rugă cîinele, și-o să merg cu tine.

Zis și făcut. Momotaro dădu o turtă cîinelui și tuspatru porniră mai departe.

Merseră ce merseră și ajunseră la Insula Căpcăunilor.

— Ei, acum, fraților, spuse Momotaro, iată ce-am chibzuit eu că trebuie să facem : fazanul să zboare peste poarta cetății căpcăunilor și să-i ciocănească în cap ; maimuța să se cațere pe unul din ziduri, să sară în curte și să înceapă să-i ciupească. Cîinele și cu mine o să spargem lacătele și zăvoarele porții ; apoi el o să se repeadă să-i muște, în timp ce eu o să mă iau la trîntă cu ei.

După care se puseră la treabă. Fazanul zbură peste poarta cetății. Maimuța făcu după cum se înțeleseseră. Momotaro sparse lacătele și zăvoarele porții. Cîinele se năpusti lătrînd în curte. Tuspatru vitejii se luptară pînă la apusul soarelui și îi răpuseră pe căpcăuni. Pe cei care scăpaseră cu

viață îi luară prizonieri și îi legară fedeleș.

— Acum, fraților, spuse Momotaro, aduceți comoara căpcăunilor.

Și așa și făcură.

Comoara nu era de lepădat, nici nu mai încape îndoială. Mulțime de nestemate vrăjite, tichii și haine pe care dacă le îmbrăcai te făceau nevăzut, și o grămadă de galbeni, arginți, jad și mărgean, chihlimbar și fildeș, baga și sidef.

— Sînt destule bogății pentru toți, spuse Momotaro. Alegeți-vă, fraților! Luați după pofta inimii!

— Mulțumesc, Momotaro! spuse maimuța.

— Mulțumesc, Momotaro! spuse fazanul.

— Mulțumesc, Momotaro! spuse cîinele.

MAIUL[1]

Trăiau odată doi fraţi care munceau din greu pe cîmp cît era ziua de lungă. Îndoindu-se din şale de-o mie de ori pe ceas, stăteau în apă pînă la genunchi, ca să răsădească firele plăpînde de orez. Apoi, cînd arşiţa soarelui dogorea mai tare, puneau mîna pe seceră şi porneau la strînsul recoltei. Cînd turna cu găleata îi mai găseai săpînd sau trebăluind în fel şi chip. Îşi puneau pelerinele de paie,

[1] Mai — unealtă de bătut cînepa, pînza etc., un fel de ciocan de lemn.

ca să se ferească de urgia cerului și îi dădeau înainte, pentru că pîinea și-o agoniseau cu sudoarea frunții.

Cel mai mare dintre frați se numea Cio și vecinii îl socoteau om bogat. De mic copil fusese mai mult decît cumpătat și adunase o avere frumușică. Avea o gospodărie întinsă și în fiecare an strîngea o recoltă îmbelșugată de orez și o mulțime de gogoși de mătase. Dar nu se vedea nimic din toate astea, pentru că era un zgîrie-brînză și un ursuz. Celor care treceau prin preajma pragului său nu le dădea nici măcar binețe, darmite o ceașcă de ceai sau o îmbucătură de orez rece vreunui cerșetor. Copiii lui scîncau și tremurau de frică cînd se apropia de ei, și nevesti-si puteai să-i plîngi de milă.

Celălalt frate se numea Cane. Şi, deşi trudea din greu, era sărac lipit pămîntului. Îl păştea nenorocul: viermii de mătase îi mureau şi orezul nu voia să lege spic. Dar chiar şi aşa, era un om vesel, un holtei care nu se dădea în lături de la un cîntec năstruşnic sau de la o ceaşcă de **sake.** Adăpostul, tutunul şi cina, cît erau ele de sărace, le împărţea bucuros cu primul venit. Era glumeţ foc şi avea inimă cea mai bună din lume. Dar din păcate omul nu poate trăi numai rîzînd şi făcînd bine. Aşa se întîmplă şi cu cel mai mic dintre fraţi.

„N-am altceva de făcut, îşi spuse, decît să-mi las mîndria acasă şi să mă duc la frate-meu, Cio, să-i cer să

mă ajute, deşi tare mă îndoiesc c-o să facă ceva pentru mine."

Împrumută nişte haine de la un prieten şi îmbrăcat ca un domn, fluierînd ca să-şi dea curaj, purcese spre casa lui Cio.

Îl zări în ogradă, dar mai întîi crezu că era vreun cerşetor, aşa de rupte erau hainele de pe el. Pe urmă însă, fără să se mai codească, îi strigă :

— Ai pornit devreme la treabă, Cio !

— Dar nici cu tine nu mi-e ruşine, Cane, îi răspunse Cio.

— Pot să intru ? Vreau să-ţi spun ceva, zise Cane.

— Bine, intră. Dar să ştii că la ora asta n-ai să găseşti nimic demîncare în casa mea şi nici de băut. E mai bine s-o afli de la bun început.

— Nu-i nimic, îl liniști Cane. De fapt, nici n-am venit ca să-mi dai de-mîncare.

După ce intrară în casă și se așezară jos pe rogojină, Cio spuse :

— Frumoase haine mai ai, Cane. Trebuie c-o duci bine. Mie, unul, nu-mi dă mîna să umblu în praf și noroi îmbrăcat ca un prinț. Timpuri grele, amarnic de grele.

Totuși, Cane își luă inima în dinți și, rîzînd, își spuse păsul :

— Iată ce e, frate. Astea-s haine de împrumut ; ale mele sînt numai zdrențe. Praful s-a ales de toată recolta mea, mi-au murit și toți viermii de mătase, iar pe deasupra, n-am nici măcar o lețcaie ca să cumpăr orez de sămînță și alți viermi de mă-

tase. Sînt la mare ananghie şi de aceea am venit la tine, asta-i tot. De dragul mamei care ne-a făcut pe amîndoi, dă-mi o mînă de orez şi puţină sămînţă de viermi de mătase.

Auzind cuvintele fratelui, lui Cio mai-mai să-i vină rău.

— Vai ! Vai ! se tîngui el. Sînt om sărac, amarnic de sărac. Cum, mă sileşti să iau de la gura nevestei şi a nenorociţilor de copii ? Şi tot se jelui aşa mai bine de juma' de oră.

Dar, ca să nu mai lungesc vorba, pînă la urmă Cio îi spuse că, din dragoste frăţească şi de sufletul mamei lor, trebuie să se strîmtoreze şi să-i dea orezul şi sămînţa cerută. Aşa că se duse şi luă sămînţă de viermi de mătase moartă şi un pumn de orez mucegăit.

„Astea nu-s bune la nimic", își spuse în sine vulpea bătrînă și rîse pe înfundate. Dar fratelui său îi zise :

— Iată, Cane, îți dau cea mai bună sămînță de viermi de mătase și cel mai bun orez pe care-l am în hambarul meu aproape gol, dar tare nu-mi vine să mă despart de el. Să mă ierte zeii că-mi jefuiesc nevasta și copiii.

Cane îi mulțumi din toată inima pentru dărnicia sa și-și plecă fruntea pînă la pămînt de trei ori. Apoi făcu cale-ntoarsă, ducînd în mîneca hainei sămînța de viermi de mătase și boabele de orez, sărind și țopăind de bucurie la gîndul că, în sfîrșit, norocul îi ieșise și lui în cale. Dar cît de fericit se simți, nu uită totuși să-și

ferească haina de colbul drumului ; doar era luată cu împrumut.

Cînd ajunse acasă, adună un maldăr de frunze de dud pentru viermii de mătase care aveau să iasă din sămînță. Apoi se așeză jos și așteptă. Și, lucru ciudat, nu așteptă de pomană, măcar că sămînța era moartă de-adevăratelea. Curînd răsăriră și viermii, care, setoși de viață, mîncară cît ai clipi toate frunzele și fără să mai piardă timpul începură să-și facă gogoașe. Cane era în culmea fericirii. Dar, prostul, ieși din casă și se porni să povestească tuturor vecinilor despre norocul care dăduse peste el. Ba chiar alergă după un marchidan care colinda împrejurimile și îl rugă să-i spună fratelui Cio că-i mulțumea din

tot sufletul şi că viermii de mătase o duceau nespus de bine. Aşa făcu o greşeală şi mai mare. Mare păcat că nu-şi ţinuse pentru el bucuria !

Cînd Cio află de norocul lui fratesău, nu se bucură de fel, ba dimpotrivă. Scurt timp după aceea îşi puse sandalele de paie şi o porni spre casa lui Cane. Ajuns acolo, nu găsi pe nimeni, dar puţin îi păsă. Se duse să se uite la viermii de mătase. Cînd văzu gogoşile de toată frumuseţea, scoase un cuţit ascuţit şi tăie fiecare vierme în două. După aceea plecă. Într-un tîrziu, Cane se întoarse acasă şi se duse să-şi privească mîndreţea de viermi de mătase. Dar cum dădu cu ochii de ei, i se păru că arătau puţin altfel. Se scărpină în cap şi îşi

spuse : „Parcă i-ar fi tăiat cineva în două. Ai zice că sînt morţi". După aceea, se duse în ogradă şi culese un braţ de frunze de dud. Şi, ce să vezi ? Toate acele jumătăţi de viermi de mătase se puseră pe mîncat şi gătară frunzele cît ai bate din palme. Acum erau de două ori mai mulţi, şi se apucară de zor să-şi ţească gogoşile. Mare ciudăţenie, pentru că viermii de mătase fuseseră sfîrtecaţi cu adevărat !

Cînd află, Cio se duse şi îşi ciopîrţi propriii săi viermi de mătase. Dar nu se alese cu nimic din isprava aceasta, pentru că viermii lui nu se mai clintiră : rămaseră ţepeni ca morţii ! A doua zi de dimineaţă, nevastă-sa trebui să-i arunce.

Apoi Cane semănă orezul pe care i-l dăduse frate-său, şi, cînd orezul

încolți verde, de-ți era mai mare dragul să-l privești, îl răsădi cu grijă. Dădu spic și curînd după aceea legă.

Într-o bună zi, un stol de vrăbii se năpusti asupra lanului lui Cane.

— Uși ! Uși ! țipă Cane. Bătu din palme, apoi puse mîna pe un băț de bambus și se apucă să-l rotească în jurul capului. Speriate, vrăbiile își luară zborul. Dar peste două minute fură înapoi.

După ce le goni pentru a noua oară, Cane se opri și își șterse sudoarea de pe față : „Ei, drăcie, s-au învățat cu năravul !“ își zise în sinea lui. În două clipe vrăbiile se întornară pentru a zecea oară : „Uși ! Uși !“ țipă Cane, și se puse să le fugărească peste șanțuri, peste garduri, peste dealuri și peste văi, peste la-

nurile de orez şi pîlcurile de duzi pînă ce, în sfîrşit, se făcură nevăzute. Privind împrejur, îşi dădu seama că ajunsese într-o vîlcea umbrită de pini. Obosit de atîta alergătură, se întinse jos, pe pămîntul acoperit cu muşchi, şi adormi pe dată, ba se porni chiar să şi sforăie.

Dormind aşa, începu să viseze. Se făcea că un grup de copii se iviseră în vîlceaua plină de muşchi (în vis ţinea foarte bine minte unde se afla). Copiii se zbînţuiau printre pini. Erau frumoşi ca florile şi ca fluturii. Toţi erau desculţi şi părul negru şi lung le curgea rîuri-rîuri pe umeri, iar pielea le era albă ca petalele prunilor înfloriţi.

„Semn bun sau rău, îşi spuse Cane în vis, fie ce-o fi. Eu, unul, am văzut odraslele zînelor."

Copiii se potoliră și se așezară în cerc pe pământ.

— Bădie! Bădie! strigară ei. Adu-ne maiul!

Se sculă atunci dintre ei un flăcăiandru chipeș de vreo paisprezece-cincisprezece ani, cel mai în vîrstă și cel mai înalt dintre toți. Ridică o piatră acoperită cu mușchi, care se afla foarte aproape de capul lui Cane. Sub piatră găsi un mai mic, obișnuit, de lemn alb. Băiatul îl luă și păși în mijlocul cercului. Rîdea și striga:

— Acum ce-ați vrea să căpătați?

— Un zmeu, un zmeu! strigă unul dintre copii.

Flăcăiandrul scutură maiul și, ce să vezi? Din mai ieși un zmeu mare, cu coadă, și un ghem de ață.

— Ce mai doriți altceva? îi întrebă el din nou.

— Un băț și o țurcă, spuse o fetiță.

Și se și pomeni cu un băț și vreo douăzeci de țurci cu pene.

— Mai vrea cineva ceva ? întrebă flăcăul.

— Cît mai multe bomboane !

— Hămesiților ! îi dojeni el scuturînd maiul și făcînd să plouă cu bomboane.

— O rochie de mătase și un brîu de brocart !

— Ușuratico ! o mustră flăcăiandrul, dar luînd o mutră serioasă, scutură cu grijă tot ce-și dorise fata.

— Cărți, cărți cu povești !

— Așa mai zic și eu, spuse, și cărțile începură să cadă cu zecile, toate

deschise, ca să se vadă pozele frumoase dinăuntru.

De îndată ce copiii îşi văzură împlinite toate dorinţele, maimarele lor puse maiul înapoi sub piatra acoperită cu muşchi. Se mai jucară o vreme, dar obosiră. Încetul cu încetul se topiră în bezna pădurii şi vocile lor melodioase şi limpezi se auziră din ce în ce mai slab, ca să amuţească pînă la urmă cu totul. În vîlcea se aşternu liniştea.

Cane, bunul, se trezi şi văzu că soarele apusese lăsînd întunericul să cuprindă totul împrejur. Piatra acoperită cu muşchi se afla chiar sub braţul lui. O ridică şi găsi maiul.

— Ei, şi-acum, spuse el, să mă ierte odraslele zînelor că îndrăznesc să le iau maiul cu împrumut.

Îl duse cu sine acasă în mîneca hainei şi petrecu o seară cum nu se poate mai plăcută, scuturînd din el o mulţime de galbeni, sake, haine noi, unelte, tot felul de instrumente muzicale şi cîte şi mai cîte !

Şi nu e greu să-ţi închipui că în scurtă vreme ajunse omul cel mai bogat şi mai vesel din tot ţinutul. Se îngrăşă şi faţa începu să-i lucească, iar bunătatea lui nu mai cunoscu margini.

Ce se întîmplă însă cu Cio cînd află toate astea? Ei, asta-i întrebarea. De ciudă, Cio se făcu verde ca iarba. „O să pun şi eu mîna pe un mai vrăjit ! îşi spuse. O să mă îmbogăţesc şi eu pe degeaba. De ce prostul de Cane, mînă-spartă, să aibă tot norocul ?“

Așa că se duse să cerșească orez de la Cane și acesta, bucuros, îi dădu un sac plin. Întorcîndu-se cu el acasă, Cio îl semănă și apoi așteptă să rodească. Și tocmai cînd spicele de orez dădură în pîrg, un stol de vrăbii se năpusti asupra lanului.

— Uși ! Uși ! strigă Cio, și bătu din palme chicotind de bucurie. Vrăbiile se speriară și Cio porni după ele. Le goni peste șanțuri, peste garduri, peste dealuri și peste văi, peste lanurile de orez și pîlcurile de duzi, pînă ce se făcură nevăzute, iar el nimeri într-o vîlcea acoperită cu mușchi și umbrită de pini. Cio privi împrejur.

„Ăsta trebuie să fie locul", își spuse el. Așa că se întinse pe pămînt și așteptă trăgînd cu ochiul.

Deodată, cine se ivi în vîlcea, dacă nu odraslele zînelor ? Tare drăgălașe erau așa cum se fugăreau printre copaci !

— Bădie ! Bădie ! Adu-ne maiul ! strigară. Se sculă flăcăiandrul și ridică piatra acoperită cu mușchi. Dar ce să vezi ? Maiul lipsea.

Copiii se mîniară foarte. Bătură din picioruțe, plînseră și alergară încoace și încolo ca niște scoși din minți, și toate astea pentru că maiul dispăruse.

— Uitați-vă ! strigă într-un tîrziu flăcăiandrul. Priviți-l pe țăranul cela bătrîn și urît. El trebuie să ne fi luat maiul ! Hai să-l tragem de nas drept pedeapsă.

Cu un răcnet asurzitor, copiii se năpustiră asupra lui Cio. Îl ciupiră,

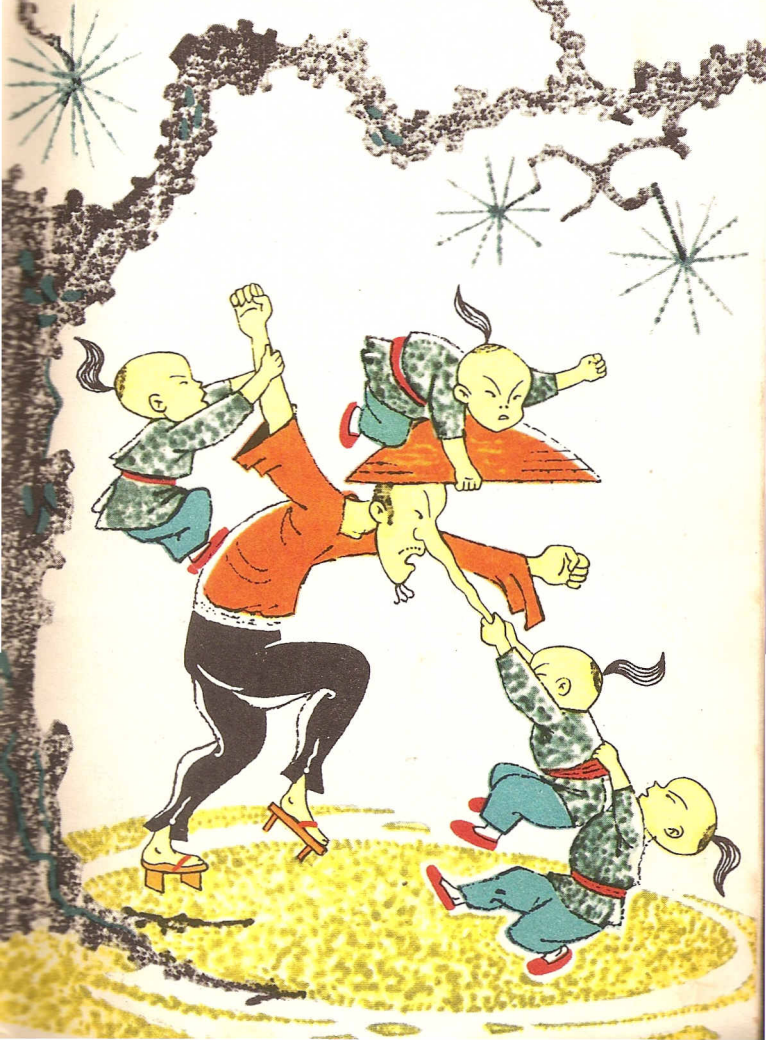

îl smuciră, îl înghiontiră și îl muș-cară cu dinții lor mărunți, dar ascu-țiți, pînă ce bietul Cio începu să urle de durere. Dar răul cel mai mare fu cînd îl apucară de nas și i-l traseră cît putură de tare. Și nasul i se lun-gea, și i se lungea de-i ajunse la brîu și mai apoi pînă la tălpi.

Doamne, cum mai rîdeau odraslele zînelor ! După aceea se împrăștiară ca frunzele duse de vînt.

Cio oftă și gemu, apoi blestemă și în-jură, dar degeaba: nasul nu i se scurtă nici măcar cu un centimetru. Așa amărît și abătut cum era, și-l strînse în pumni și se duse drept la Cane.

— Cane, zise, sînt tare bolnav.

— Da, asta așa e, văd și eu, spuse Cane îngrijorat. Amarnică boală, frate ! De unde ai luat-o ?

Şi atît de bun la suflet era, încît nu rîse nici măcar o dată de nasul lui Cio. *Nici măcar nu zîmbi ci, dimpotrivă*, ochii i se umplură de lacrimi văzînd ce năpastă dăduse peste fratele său. Purtarea lui Cane înmuie inima lui Cio. Cuprins de remuşcări îi povesti totul, fără să-i ascundă nimicnicia sa, atunci cînd îi dăduse sămînţă moartă de viermi de mătase şi altele. Isprăvind, îl rugă pe Cane să-l ierte şi să-l ajute.

— Ai răbdare o clipă, spuse Cane.

Se duse şi scoase dintr-un dulap maiul. Apoi frecă uşor cu el nasul lui Cio, şi, cum era de aşteptat, nasul începu să se scurteze. În cîteva clipe îşi recăpătă mărimea firească. Cio începu să dănţuiască de bucurie.

Cane îl privi şi îi spuse :

— Dac-aș fi în locul tău, m-aș duce acum drept acasă și aș încerca să mă schimb.

După ce plecă Cio, Cane rămase mult timp pe gînduri. Cînd răsări luna în seara aceea, purcese de-acasă luînd cu sine maiul. Se duse în vîlceaua acoperită cu mușchi și umbrită de pini și îl așeză la locul lui, sub piatră, ca să împace odraslele zînelor.

CUPRINS

	Pag.
POVESTEA TUNETULUI RAI-TARO	3
PĂȚANIA MEDUZEI	16
MOMOTARO	27
MAIUL	38